

POSTANOWIENIE

6 sierpnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Piotr Telusiewicz

na posiedzeniu niejawnym 6 sierpnia 2024 r. w Warszawie
w sprawie z wniosku M. K. i M. K.1
z udziałem Skarbu Państwa - Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy
Państwowe Nadleśnictwo Nawojowa
o nabycie własności nieruchomości przez zasiedzenie ewentualnie o stwierdzenie
nabycia służebności gruntowej przez zasiedzenie,
na skutek skargi kasacyjnej M. K. i M. K.1
od postanowienia Sądu Okręgowego w Nowym Sączu
z 25 kwietnia 2023 r., III Ca 875/22,

- 1. odrzuca skargę kasacyjną wnioskodawców w części dotyczącej pkt 4 postanowienia z 25 kwietnia 2023 r. Sądu Okręgowego w Nowym Sączu;**
- 2. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej wnioskodawców do rozpoznania w części dotyczącej pkt 1 i 3 postanowienia z 25 kwietnia 2023 r. Sądu Okręgowego w Nowym Sączu;**
- 3. orzeka, że każdy z uczestników postępowania kasacyjnego ponosi koszty tego postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie.**

[SOP]

UZASADNIENIE

1. Postanowieniem z 25 kwietnia 2023 r., Sąd Okręgowy w Nowym Sączu, w sprawie z wniosku M. K., M. K.1 przy uczestnictwie Skarbu Państwa - Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe Nadleśnictwo Nawojowa, o nabycie własności nieruchomości przez zasiedzenie, ewentualnie o stwierdzenie nabycia służebności gruntowej przez zasiedzenie, na skutek apelacji uczestnika od postanowienia Sądu Rejonowego w Nowym Sączu z 7 października 2022 r., zmienił zaskarżone postanowienie w ten sposób, że nadał mu treść: „I. oddalić wniosek w zakresie żądania głównego stwierdzenia zasiedzenia własności nieruchomości, II. orzec, że wnioskodawcy i uczestnik ponoszą koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie.” (pkt 1); w pozostałym zakresie oddalił apelację (pkt 2); orzekł, że wnioskodawcy i uczestnik ponoszą koszty postępowania apelacyjnego związane ze swym udziałem w sprawie (pkt 3); zwrócił akta Sądowi Rejonowemu w Nowym Sączu celem rozpoznania żądania ewentualnego o stwierdzenie nabycia przez zasiedzenie służebności gruntowej przejazdu i przechodu (pkt 4).

2. Od postanowienia Sądu Okręgowego skargę kasacyjną wywiedli wnioskodawcy, zaskarżając postanowienie w części, tj. w zakresie pkt 1, 3, 4.

3. Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, powołując się na przesłankę określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

4. Skarga kasacyjna skierowana przeciwko pkt 4 postanowienia Sądu Okręgowego w Nowym Sączu z 25 kwietnia 2023 r. podlegała odrzuceniu. Art. 398⁶ § 2 k.p.c. stanowi, że sąd drugiej instancji odrzuca skargę kasacyjną wniesioną po upływie terminu, skargę niespełniającą wymagań określonych w art. 398⁴ § 1, nieopłaconą oraz skargę, której braków nie usunięto w terminie lub z innych przyczyn niedopuszczalną. Natomiast art. 398¹ § 1 k.p.c. wskazuje, iż skarga kasacyjna przysługuje od wydanego przez sąd drugiej instancji prawomocnego wyroku lub postanowienia w przedmiocie odrzucenia pozwu albo umorzenia

postępowania kończących postępowanie w sprawie. W przedmiotowej sprawie skargę kasacyjną wywiedli wnioskodawcy zaskarżając postanowienie w części - również co do pkt 4 postanowienia. Jednak w tym zakresie skarga kasacyjna była niedopuszczalna.

5. Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie służy zaś merytorycznej ocenie skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

6. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ustawodawca zmierzał do zagwarantowania, że skarga kasacyjna, nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie pełnić przypisane jej funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek do czterech ma więc zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga kasacyjna nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej sprawie. Tak więc, nie w każdej sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy

wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania, w przeciwnym razie Sąd Najwyższy stałby się wbrew obowiązującym regulacjom sądem trzeciej instancji. Nie jest rolą Sądu Najwyższego korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

7. Skarga kasacyjna wnioskodawców nie zawiera argumentów dostatecznych dla uznania, że skarżący skutecznie wykazali, iż w sprawie zachodzi powołana przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

8. Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. Zagadnienie prawne powinno, przede wszystkim, być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (postanowienie Sądu Najwyższego z 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01), a jednocześnie być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumpcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (postanowienia Sądu Najwyższego: z 15 października 2002 r., III CZP 66/02; z 22 października 2002 r., III CZP 64/02; z 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08).

9. W przedmiotowej sprawie nie została spełniona wyżej wymieniona przesłanka przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Zagadnienie przedstawione przez skarżących w pkt II.I skargi zostało już rozstrzygnięte w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 3 lipca 2024 r. (III CZP 61/23). W kontekście tego należy wskazać, iż orzeczenie Sądu Okręgowego w zakresie roszczenia ewentualnego zostało wydane prawidłowo. W odniesieniu do zagadnień wymienionych w pkt II.II i II.III Sąd Najwyższy stoi na stanowisku, iż te zagadnienia prawne wskazane przez skarżących są jedynie pytaniami o trafność stanowiska Sądu wyrażonego w związku z rozstrzygnięciem tej konkretnej sprawy i polemiką z tym stanowiskiem, związaną z zastosowaniem konkretnych przepisów prawa. Pozwala to na przyjęcie, że skarżącemu nie chodzi o wykazanie przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., a jedynie o poddanie zaskarżonego orzeczenia kontroli

kasacyjnej. W tym też zakresie Sąd Najwyższy podziela wywody przedstawione przez uczestnika w odpowiedzi na skargę kasacyjną, a ich ponowne przywoływanie w tym miejscu uznaje za zbędne.

10. Według Sądu Najwyższego, nie ma przy tym innych przyczyn uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, w szczególności nieważności postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.).

11. Z powyższych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 520 § 1 k.p.c.

r.g.